

Az Országgyűlés által 2015. december 15-én elfogadott, egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló T/7402. számú törvényjavaslat (a továbbiakban: törvényjavaslat) – a Gyvt. módosításának keretében – 2017. január 1-jei hatályba lépéssel rendelkezik a gyermekek napközbeni ellátása – különös tekintettel a 3 éven aluli gyermekek ellátására, felügyeletére –, szabályozásának átalakításáról. Tekintettel arra, hogy a törvényjavaslat csupán az alapvető szabályokat, egyfajta keretrendszert határoz meg, szükséges az új strukturálisan átalakított ellátási formákra a részletes szakmai tartalmakat, előírásokat meghatározni a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben (a továbbiakban: NM rendelet).

Az NM rendelet módosításának célja a gyermekek napközbeni ellátására vonatkozó törvényi rendelkezések végrehajtása, azaz az egyes ellátási formák bevezetéséhez és működéséhez szükséges végrehajtási szabályok megalkotása.

A Gyvt. módosításával összhangban az NM rendeletben is a bölcsőde elnevezés használatát a 3 év alatti gyermekek ellátására a bölcsődei ellátás fogalma váltja fel, a hetes bölcsőde, a családi napközi és a családi gyermekfelügyelet pedig kivezetésre kerül a jogszabályból.

A bölcsődei ellátásokra vonatkozó szabályozás az NM rendeletben is hasonlóan épül fel, mint a Gyvt.-ben. Így a bölcsődei ellátásokra vonatkozó közös szabályok egy alcím alá kerülnek, míg az attól eltérő szabályok az egyes ellátási formák tekintetében külön rendelkezésekben jelennek meg.

Az NM rendeletben meghatározásra kerül, hogy a települési önkormányzatnak, amennyiben nem biztosít bölcsődei ellátást, minden év május 15-éig meg kell vizsgálnia, hogy a település 3 év alatti lakosainak a száma meghaladja-e a 40 főt, illetve felhívást kell közzé tennie, hogy a szülők, törvényes képviselők április 15-éig jelezzék igényeiket az ellátásra vonatkozóan.

Az NM rendelet lehetővé teszi a bölcsődei ellátásnál, hogy a napi nyitvatartási időn kívül a fenntartó ügyeletet is biztosítson.

Az NM rendelet meghatározza a gyermekek napközbeni ellátása különböző formáiban a maximális csoportlétszámot, külön kitérve a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása esetén a csoportlétszámokra. A tervezet tartalmazza továbbá, hogy hol és milyen módon lehet létrehozni a szolgáltatást és milyen feltételeknek kell megfelelni.

Az NM rendeletben a szociális szakvizsgára kötelezett magasabb vezetők körébe bekerül az önálló bölcsőde vezetője is.

A mini bölcsődében új munkakörként jelenik meg a bölcsődei dajka, ezért a jelenleg működő bölcsődékben is bevezetésre kerül ez a munkakör. A bölcsődékben jelenleg is látnak el gondozást segítő feladatokat a technikai/takarítói dolgozók, akik közalkalmazotti kinevezésükben takarítói munkakörbe vannak sorolva. A bölcsődében a gyermek napirendjéhez igazítottan a technikai dolgozó segíti a kisgyermeknevelő munkáját az udvarra menetelnél, a gyermekfürdőszoba használatnál, az altatásnál és az ebédtetésnél. Ilyenkor a technikai dolgozó gyermekfelügyeletet is biztosít. Továbbá, a bölcsődei dajka hiányzás esetén is be tud segíteni a helyettesítésbe és ilyenkor nagyobb feladatrészt bíznak rá a

gyermekcsoportban. A tervezet értelmében a bölcsődei egységekben (egy vagy két csoportszoba) dolgozó, de jelenleg technikai állományban lévő személy munkaköre átalakul bölcsődei dajkává.

Az NM rendelet jelenleg is rendelkezik arról, hogy a munkáltatónak munkaruhát kell biztosítani, azt azonban nem határozza meg, hogy pontosan milyen munkaruhát, mennyit és annak mennyi a kihordási ideje. A bölcsődei érdekképviselői szervezetek kérésének megfelelően ezért az NM rendelet most kiegészül egy új melléklettel, amely a bölcsődében és a mini bölcsődében kisgyermeknevelő, bölcsődei dajka, intézményvezető, vezető és szaktanácsadó munkakörben dolgozó személyek munkaruha juttatásának minimumkövetelményeit tartalmazza.

Az újonnan bevezetésre kerülő bölcsődei ellátási formák tekintetében meghatározásra kerülnek a szakmai létszámminimum normák az NM rendelet *1. számú mellékletében*, illetve a *2. számú mellékletben* rögzítésre kerül az adott munkakör betöltéséhez szükséges képesítési előírás.

Kiegészül az NM rendelet egy új melléklettel, a Bölcsődei Nevelés-gondozás Országos Alapprogramjával, amelyet korábban a bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályait tartalmazó módszertani levél tartalmazott. Továbbá egy új mellékletben kerül meghatározásra a bölcsődében, mini bölcsődében és a munkahelyi bölcsődében a kötelező minimális eszköz- és felszerelési jegyzék.

Az emberi erőforrások miniszterének

.../2016. (...) EMMI

r e n d e l e t e

a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosításáról

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 162. § (2) bekezdés a)–c), k) és m) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 152/2014. (VI. 6.) Korm. rendelet 48. § 1. és 5. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. §

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: Nmr.) 4/A. § (2a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2a) A mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde, a nem hálózatban működtetett családi bölcsőde, a nem hálózatban működtetett napközbeni gyermekfelügyelet, valamint egyszemélyes gyermekjóléti szolgáltatás és alternatív napközbeni ellátás esetén nem kötelező szervezeti és működési szabályzatot készíteni.”

2. §

Az Nmr. II. Fejezet III. Címe helyébe a következő Cím lép:

„3. Cím

A GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

Bölcsődei ellátás

34. § Ha a települési önkormányzat nem biztosít bölcsődei ellátást – a Gyvt. 94. § (3a) bekezdésében foglaltak végrehajtása érdekében –

a) minden év március 31-éig a helyben szokásos módon felhívást kell közzétenni arról, hogy a szülők vagy más törvényes képviselők (e Cím alkalmazásában a továbbiakban együtt: szülő) április 15-éig jelezhetik a települési önkormányzat felé a bölcsődei ellátás biztosítása iránti igényüket,

b) minden év május 15-éig meg kell vizsgálni, hogy a Központi Statisztikai Hivatal adott év január 1-jei adatai alapján a település 3 év alatti lakosainak száma meghaladja-e a 40 főt.

35. § (1) A bölcsődei ellátás feladata a három éven aluli gyermekek nevelése, gondozása, harmonikus testi-szellemi fejlődésének elősegítése az életkori sajátosságok figyelembevételével.

(2) Ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató sajátos nevelési igényű gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását vagy a fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

(3) A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei ellátás keretében való nevelése, gondozása történhet

- a) a nem sajátos nevelési igényű gyermekekkel közös csoportban, vagy
- b) speciális bölcsődei csoportban.

(4) Egy kisgyermeknevelő, szolgáltatót nyújtó személy a speciális bölcsődei csoportban

- a) bölcsőde, mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetén legfeljebb három gyermeket,
- b) családi bölcsőde esetén legfeljebb kettő gyermeket.

nevelhet, gondozhat.

(5) A sajátos nevelési igényű gyermekek szükségleteihez igazodóan a (4) bekezdésben foglalnál kevesebb számban is meghatározható az egy kisgyermeknevelő, szolgáltatót nyújtó személy által nevelhető, gondozható gyermekek száma.

(6) Ha a bölcsődei nevelési év közben állapítják meg a gyermek sajátos nevelési igényét, a bölcsődei ellátás egyes formáinál az e rendeletben meghatározott csoportlétszám legfeljebb a bölcsődei nevelési év végéig túlléphető.

36. § (1) Ha a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásban részesül, a bölcsődei felvétel során – bölcsőde, mini bölcsőde esetén a Gyvt. 43. § (3) bekezdésében foglaltakra is figyelemmel – előnyben részesíti azt a gyermeket,

- a) akinek szülője igazolja, hogy keresőtevékenységet folytat, vagy közfoglalkoztatásban, munkaerő-piaci részvételt elősegítő programban, képzésben, nappali rendszerű iskolai oktatásban, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben vesz részt, vagy
- b) aki tekintetében a Gyvt. 41. § (2) bekezdésében foglaltak fennállnak.

(2) A keresőtevékenységet folytató vagy folytatni kívánó szülő legkésőbb a gyermek bölcsődei ellátásának megkezdését megelőző két héttel a bölcsődei ellátást nyújtó intézménynek, szolgáltatónak munkáltatói igazolást nyújt be vagy bemutatja a leendő munkáltatójának igazolását arról, hogy a szülő nála alkalmazásban fog állni, megjelölve annak kezdő időpontját is.

37. § (1) A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a fenntartó által – a szülők igényeihez igazodóan – meghatározott napi nyitvatartási időn belül biztosítja a gyermek bölcsődei ellátását.

(2) A Gyvt. 42. § (1) bekezdése szerinti bölcsődei ellátás esetén a gyermek napi gondozási ideje a tizenkét órát nem haladhatja meg.

(3) A fenntartó minden év március 1-jéig tájékoztatja a szülőket a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató nyári nyitvatartási rendjéről.

(4) A bölcsőde, mini bölcsőde vezetője, valamint a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde fenntartója minden év április 30-áig tájékoztatást küld a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjének a Gyvt. 42/A. § (2) bekezdés szerinti, óvodai nevelésre nem érett, harmadik életévüket betöltött gyermekekről. A települési önkormányzat jegyzője a tájékoztatást minden év május 15-éig megküldi a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kötelező felvételt biztosító óvoda vezetőjének.

(5) A (4) bekezdés szerint lejelentett gyermek szülője mentesül a gyermek óvodai beíratásának kötelezettsége alól.

(6) Ha a (4) bekezdés szerint lejelentett gyermek ellátására vonatkozó megállapodás a bölcsődei nevelési év közben megszűnik, arról a bölcsőde, mini bölcsőde vezetője, valamint a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde fenntartója haladéktalanul tájékoztatja a gyermek lakóhelye, annak hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzőjét.

38. § (1) Nem gondo­zható bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgá­ltatónál a fertőző beteg gyermek mindaddig, amíg a házi gyermekorvos vagy a háziorvos nem igazolja, hogy ez az állapot már nem áll fenn.

(2) A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a Gyvt. 42/A. § (4) bekezdése szerinti orvosi szakvélemény beszerzése előtt – nem sajátos nevelési igényű gyermek esetén – kikéri a gyógypedagógus, pszichológus, a gyermek nevelését, gondozását ellátó kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy véleményét a gyermek bölcsődei ellátása megszüntetéséről.

39. § A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgá­ltatónál a bölcsődei cso­portszoba hasznos alapterülete gyerme­kenként legalább három négyzetméter.

40. § (1) A Gyvt. 42. § (4) bekezdése szerinti szolgáltatások biztosítása nem veszélyeztetheti a bölcsődei ellátás keretében kötelezően nyújtandó, a Gyvt. 42. § (1) bekezdésében foglalt ellátás biztosítását. A Gyvt. 42. § (4) bekezdése szerinti szolgáltatásokért külön térítési díj kérhető.

(2) Az időszakos gyermekfelügyelet a gyermek számára a szülő által igényelt alkalommal és időtartamban, az e célra kialakított csoportban vagy a normál bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtható szolgáltatás. Ha a bölcsődei csoport üres férőhelyein nyújtják a szolgáltatást, a bölcsődei ellátást és az időszakos gyermekfelügyeletet azonos időben igénybe vevő gyermekek száma nem haladhatja meg az e rendeletben meghatározott, egy bölcsődei csoportban ellátható gyermekek maximális számát.

(3) A gyermekhotel olyan gyermek részére nyújt a szülő által igényelt időtartamú, de akár 24 órás folyamatos ellátást, akiről szülője elfoglaltsága miatt átmeneti ideig nem tud gondoskodni. A szolgáltatás hétvégén és ünnepnapon is biztosítható, időtartama azonban egy alkalommal gyermekenként az öt napot nem haladhatja meg.

(4) A Gyvt. 42. § (4) bekezdése szerinti más gyermeknevelést segítő szolgáltatás a játszócsoport, valamint a játék- és eszközkölcsonzés. A játszócsoportban a kisgyermeknevelő, bölcsődei szolgáltatást nyújtó személy segítségével a gyermek és a szülő együttes játéklehetősége biztosítható

a) a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoporton kívül önálló csoportban, vagy

b) a bölcsődei ellátást nyújtó bölcsődei csoportban, de nem a bölcsődei ellátás nyújtásával azonos időben.

A bölcsődére és a mini bölcsődére vonatkozó közös rendelkezések

41. § (1) A bölcsődében és a mini bölcsődében a nevelés és a gondozás a *10. mellékletben* meghatározott Bölcsődei Nevelés-gondozás Országos Alapprogramja, valamint a Család-, Ifjúság- és Népesedéspolitikai Intézet (a továbbiakban: Intézet) szakmai iránymutatásai alapján folyik.

(2) Az Intézet szakmai iránymutatásainak kidolgozásába be kell vonni a bölcsődei ellátás területén működő társadalmi és szakmai érdekképviselői szervezeteket.

(3) A Bölcsődei Nevelés-gondozás Országos Alapprogramja alapján a bölcsőde és a mini bölcsőde helyi szakmai programot készít.

42. § (1) A gyermek bölcsődébe és mini bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával

a) a körzeti védőnő,

b) a házi gyermekorvos vagy a házi orvos,

c) a család- és gyermekjóléti szolgálat, és

d) a gyámhatóság

is kezdeményezheti.

(2) A bölcsődében és a mini bölcsődében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell

a) a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen

aa) a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,

ab) a *11. melléklet* szerinti felszerelési jegyzéknek megfelelő textíliát, bútort, egyéb eszközöket és felszerelést,

ac) a játéktevékenység feltételeit,

ad) a szabadban való tartózkodás feltételeit; és

b) az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak megfelelően.

(3) Ha a többcélú óvoda-bölcsődeként működő bölcsőde vagy mini bölcsőde az óvoda épületében kerül kialakításra, az udvaron elkülönített játszórészt kell kialakítani a 3 éven aluli gyermekek számára.

43. § (1) A bölcsődében és a mini bölcsődében az április 21-én, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanapon tartott Bölcsődék Napja minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nevelés-gondozás nélküli munkanap célja a bölcsődében és a mini bölcsődében dolgozók szakmai fejlesztése.

(3) A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei ellátás keretében – erre irányuló szülői kérés esetén – a gyermek felügyeletét és étkeztetését kell biztosítani.

(4) A szülőket március 1-jéig tájékoztatni kell a nevelés-gondozás nélküli munkanapról és a nevelés-gondozás nélküli munkanapon a gyermek felügyelete és az étkeztetés biztosítása iránti igény bejelentésének lehetőségéről.

44. § (1) A bölcsődében és a mini bölcsődében a bölcsődei dajka munkavégzését a zárva tartás időpontjától visszaszámított nyolcórás munkarendben kell megszervezni.

(2) Bölcsődében és mini bölcsődében bölcsődei dajka munkakörben az alkalmazható, aki eredményesen elvégezte a bölcsődei dajka képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyamot.

(3) A bölcsőde és a mini bölcsőde a 37. § (1) bekezdése szerinti napi nyitva tartási időn kívül is biztosíthatja a gyermekek felügyeletét ügyelet keretében. Az ügyelet időtartama a napi három órát nem haladhatja meg.

45. § A bölcsődében és a mini bölcsődében a kisgyermeknevelőnek és a bölcsődei dajkának a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet 2. számú melléklete szerinti érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal (a továbbiakban: Egészségügyi Nyilatkozat) kell rendelkeznie.

(2) A bölcsődében és a mini bölcsődében kisgyermeknevelő, bölcsődei dajka, intézményvezető, vezető és szaktanácsadó munkakörben dolgozó személyeknek a munkaruha juttatás keretében legalább a 12. mellékletben foglaltakat biztosítani kell.

A bölcsődére vonatkozó külön rendelkezések

46. § (1) A bölcsődében egy bölcsődei csoportban legfeljebb tizenkét gyermek nevelhető, gondozható, kivéve, ha a bölcsődei csoportban

- a) valamennyi gyermek betöltötte a második életévét, vagy
- b) sajátos nevelési igényű gyermeket is nevelnek, gondoznak.

(2) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben egy bölcsődei csoportban legfeljebb tizennégy gyermek nevelhető, gondozható.

(3) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben egy bölcsődei csoportban, ha

- a) egy sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb tíz gyermek,
- b) kettő sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb nyolc gyermek,
- c) három–hat sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb hat gyermek

nevelhető, gondozható.

47. § (1) A bölcsőde működhet bölcsődének épült épületben vagy a bölcsődei funkciónak megfelelően átalakított épületben.

(2) A bölcsőde tervezésénél, illetve más épületből történő kialakításánál, átalakításánál az országos településrendezési és építési követelményekről szóló rendelet előírásainak és a nevelési intézmények tervezési előírásairól szóló MSZ 24210 szabványnak vagy azzal egyenértékű más műszaki megoldásnak az alkalmazásával kell eljárni.

(3) A bölcsőde egészségügyi tevékenysége tekintetében a hatósági ellenőrzést a népegészségügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal végzi. A népegészségügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal feladata ellátása érdekében közreműködésre felkérheti a gyermekek napközbeni ellátása tekintetében a módszertani feladatokat ellátó Intézetet vagy az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzékben szereplő szakértőt.

48. § (1) A bölcsődében a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka munkarendje igazodik a gyermekek napirendjéhez.

(2) A bölcsődében az ügyelet időtartama alatt legalább egy fő kisgyermeknevelő és egy fő bölcsődei dajka biztosítja a gyermekek felügyeletét.

A mini bölcsődére vonatkozó külön rendelkezések

49. § (1) A mini bölcsődében egy bölcsődei csoportban – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – legfeljebb hét gyermek nevelhető, gondozható.

(2) A mini bölcsődében egy bölcsődei csoportban, ha

- a) egy sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb öt gyermek,
- b) kettő vagy három sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb három gyermek

nevelhető, gondozható.

50. § (1) A mini bölcsőde működhet bölcsődének épült épületben vagy a bölcsődei funkciónak megfelelően átalakított épületben.

(2) A mini bölcsőde tervezésénél, illetve más épületből történő kialakításánál, átalakításánál az országos településrendezési és építési követelményekről szóló rendelet előírásainak az alkalmazásával kell eljárni.

51/A. § (1) A mini bölcsődében a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka munkarendje igazodik a gyermekek napirendjéhez. A mini bölcsőde fenntartója úgy szervezi a napi munkát

az intézményben, hogy a kisgyermeknevelő és a bölcsődei dajka a gyermekek ellátásáról megfelelően gondoskodni tudjon.

(2) A mini bölcsődében az ügylet időtartama alatt legalább egy fő kisgyermeknevelő vagy egy fő bölcsődei dajka biztosítja a gyermekek felügyeletét.

(3) A mini bölcsőde fenntartója biztosítja, hogy a kisgyermeknevelő vagy a bölcsődei dajka betegsége vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a helyettesítés megoldott a *2. számú melléklet* II. Rész „I. Alapellátások” cím 2.2. pontjában az adott munkakörhöz meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személlyel.

(4) A (3) bekezdés szerinti helyettesítő személynek rendelkeznie kell érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal.

Munkahelyi bölcsőde

51/B. § (1) A munkahelyi bölcsődében egy bölcsődei csoportban – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – legfeljebb hét gyermek nevelhető, gondozható.

(2) A munkahelyi bölcsődében egy bölcsődei csoportban, ha
a) egy sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb öt gyermek,
b) kettő vagy három sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb három gyermek
nevelhető, gondozható.

51/C. § Munkahelyi bölcsőde elsősorban a munkavégzés helyszínéül szolgáló épületben, a foglalkoztató tulajdonában álló ingatlanban vagy a foglalkoztató által e célra bérelt ingatlanban működhet.

51/D. § (1) A hat vagy a hét fős munkahelyi bölcsődei csoportban segítő személy működik közre a szolgáltatást nyújtó személy irányítása alapján a naponta rendszeresen előforduló tevékenységekben. A segítő személy munkaidejét a gyermekek napirendjéhez igazodóan kell megszervezni.

(2) A szolgáltatást nyújtó személy melletti segítő tevékenységet szociális gondozói díjban részesülő személy, illetve munkaviszonyban vagy más foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban foglalkoztatott személy is elláthatja teljes napi munkaidőben vagy részmunkaidőben.

(3) A munkahelyi bölcsődében bölcsődei szolgáltatást nyújtó személynek és a segítő személynek érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal kell rendelkeznie.

(4) A munkahelyi bölcsőde fenntartójának igazolnia kell, hogy betegség vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a szolgáltatást nyújtó személy helyettesítése megoldott olyan személlyel, aki megfelel a Gyvt. 44. § (3) bekezdésében, valamint a (3) bekezdésben foglaltaknak és a *2. számú melléklet* II. Rész „I. Alapellátások” cím 2.3. pontjában a szolgáltatást nyújtó személy tekintetében előírt képesítési feltételnek. A helyettesítésre szociális gondozói díjban részesíthető személy is alkalmazható.

51/E. § (1) A munkahelyi bölcsődében a nevelés és a gondozás az Intézet szakmai iránymutatása alapján folyik.

(2) A munkahelyi bölcsődében a szolgáltatást nyújtó személynek háromévente legalább egy alkalommal részt kell vennie az Intézet által tartott

- a) szakmai továbbképzésen, vagy
- b) sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó munkahelyi bölcsőde esetén speciális szakmai továbbképzésen.

51/F. § (1) A munkahelyi bölcsőde feladatainak ellátására csak száraz, világos, jól szellőztethető és fűthető épület alkalmas.

(2) A munkahelyi bölcsődében az esetleges balesetek megelőzése érdekében a gyermekek tartózkodására szolgáló helyiségeket úgy kell kialakítani, hogy azok megfeleljenek a gyermekek életkorának és ártalmaktól mentes, testi épséget nem veszélyeztető, egészséges körülményeket biztosítsanak.

(3) A munkahelyi bölcsődében a csoportszoba a szolgáltatás nyújtásával azonos időben más célra nem használható.

(4) A munkahelyi bölcsődében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell

- a) a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen
 - aa) a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
 - ab) a *11. melléklet* szerinti felszerelési jegyzékben meghatározott bútort, eszközöket és felszerelést,
 - ac) a játéktevékenység feltételeit,
 - ad) a szabadban való tartózkodás feltételeit; és
- b) a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést az Intézet szakmai iránymutatásában foglaltak szerint.

Családi bölcsőde

51/G. § (1) A családi bölcsődében – a (2) és (3) bekezdésben meghatározott kivétellel, a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva – legfeljebb öt gyermek nevelhető, gondozható.

(2) A családi bölcsődében, ha

- a) egy sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb három gyermek,
- b) kizárólag sajátos nevelési igényű gyermeket látnak el, legfeljebb két gyermek

nevelhető, gondozható.

(3) A családi bölcsődében, ha a szolgáltatást nyújtó személy mellett segítő személyt is alkalmaznak,

- a) az (1) bekezdésben meghatározott létszámon felül még két gyermek,
- b) a (2) bekezdésben meghatározott létszámokon felül még egy-egy gyermek

nevelhető, gondozható.

(4) A szolgáltatást nyújtó személy melletti segítő tevékenységet szociális gondozói díjban részesülő személy, illetve munkaviszonyban vagy más foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban foglalkoztatott személy is elláthatja teljes napi munkaidőben vagy részmunkaidőben.

51/H. § (1) A családi bölcsődében a szolgáltatást nyújtó személynek és a segítő személynek érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal kell rendelkeznie.

(2) A családi bölcsőde fenntartójának igazolnia kell, hogy betegség vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a szolgáltatást nyújtó személy helyettesítése megoldott olyan személlyel, aki megfelel a Gyvt. 44/A. § (2) bekezdésében, valamint az (1) bekezdésben foglaltaknak és a 2. számú melléklet II. Rész „I. Alapellátások” cím 2.4. pontjában a szolgáltatást nyújtó személy tekintetében előírt képesítési feltételnek. A helyettesítésre szociális gondozói díjban részesíthető személy is alkalmazható.

51/I. § (1) A Gyvt. 44/A. § (1) bekezdésének alkalmazásában saját otthon alatt a szolgáltatást nyújtó személy életvitelszerű tartózkodására szolgáló lakást, illetve más lakást kell érteni.

(2) A Gyvt. 44/A. § (3) bekezdésének alkalmazásában saját gyermek alatt annak a szolgáltatást közvetlenül nyújtó személynek a törvényes képviselője alatt álló gyermeket kell érteni, aki a Gyvt. 5. § s) pont sc) alpontjában foglaltak alapján egyben a szolgáltatás fenntartója is.

(3) Ha a családi bölcsődében a szolgáltatást nyújtó személy az életvitelszerű tartózkodására szolgáló lakásban nyújtja az ellátást, az ellátás megkezdésekor, azt követően pedig évente háziorvosi igazolással igazolja, hogy a vele közös háztartásban élő személy egészségi állapota nem veszélyezteti az ellátandó gyermeket.

(4) A családi bölcsődében a nevelés és a gondozás az Intézet szakmai iránymutatása alapján folyik.

(5) A családi bölcsődében a szolgáltatást nyújtó személynek háromévente legalább egy alkalommal részt kell vennie az Intézet által tartott

a) szakmai továbbképzésen, vagy

b) sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó családi bölcsőde esetén speciális szakmai továbbképzésen.

51/J. § (1) A Gyvt. 44/A. § (4) bekezdése szerinti családi bölcsőde hálózat fenntartója a telephelyeken működő családi bölcsődében szolgáltatást nyújtó személyek munkáját folyamatosan figyelemmel kíséri, biztosítja számukra a szakmai tanácsadást, valamint kapcsolatot tart az ellátást igénybe vevőkkel és igényeiket figyelembe véve segíti a családi bölcsődében szolgáltatást nyújtó személyeket a szolgáltatások szervezésében, összehangolásában és a helyettesítés megszervezésében.

(2) A családi bölcsőde hálózat fenntartója az (1) bekezdésben foglalt feladatokat ellátására legalább egy fő koordinátort alkalmaz. A koordinátori feladatokat ötnél kevesebb

családi bölcsőde hálózat működtetése estén a hálózatba szervezett bármelyik családi bölcsődében dolgozó szolgáltatást nyújtó személy is elláthatja.

51/K. § (1) A családi bölcsőde feladatainak ellátására csak száraz, világos, jól szellőztethető és fűthető épület alkalmas.

(2) Az egy épületben működő családi bölcsődék közül legfeljebb három használhatja közös helyiségként a konyhát és a fürdőszobát, feltéve, hogy azok tárgyi feltételei megfelelnek az Intézet szakmai iránymutatásában foglaltaknak.

(3) Az esetleges balesetek megelőzése érdekében a gyermekek tartózkodására szolgáló helyiségeket úgy kell kialakítani, hogy azok megfeleljenek a gyermekek életkorának és ártalmaktól mentes, testi épséget nem veszélyeztető, egészséges körülményeket biztosítsanak.

(4) A szolgáltatás nyújtásával azonos időben a csoportszoba más célra nem használható.

(5) A családi bölcsődében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell

a) a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen

aa) a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,

ab) a megfelelő bútorzatot,

ac) a játéktevékenység feltételeit,

ad) a szabadban való tartózkodás feltételeit; és

b) a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést az Intézet szakmai iránymutatásában foglaltak szerint.

(6) A saját otthonban nyújtott családi bölcsődei szolgáltatás keretében biztosított étkeztetés családi étkeztetésnek minősül, amelyet az Intézet szakmai iránymutatása szerint kell biztosítani.

Napközbeni gyermekfelügyelet

51/L. § (1) Napközbeni gyermekfelügyelet keretében – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel, a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva – legfeljebb hét gyermek napközbeni ellátása biztosítható.

(2) A napközbeni gyermekfelügyelet keretében ellátható gyermekek száma

a) egy sajátos nevelési igényű gyermeknek a többi gyermekkel azonos időben történő ellátása esetén, legfeljebb öt fő,

b) két vagy három sajátos nevelési igényű gyermek azonos időben történő ellátása esetén, legfeljebb három fő.

(3) Ha a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó sajátos nevelési igényű gyermek napközbeni ellátását biztosítja, együttműködik a gyermek korai fejlesztését és gondozását, vagy a fejlesztő nevelését ellátó területileg illetékes pedagógiai szakszolgálati intézménnyel.

51/M. § (1) A napközbeni gyermekfelügyelet keretében szolgáltatást nyújtó személynek érvényes Egészségügyi Nyilatkozattal kell rendelkeznie.

(2) A napközbeni gyermekfelügyelet fenntartójának igazolnia kell, hogy betegség vagy egyéb váratlan esemény bekövetkezése esetén a szolgáltatást nyújtó személy helyettesítése megoldott olyan személlyel, aki megfelel a Gyvt. 44/B. § (5) bekezdésében, valamint a (2) bekezdésben foglaltaknak és a 2. számú melléklet II. Rész „I. Alapellátások” cím 3. pontjában a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személy tekintetében előírt képesítési feltételnek. A helyettesítésre szociális gondozói díjban részesíthető személy is alkalmazható.

51/N. § (1) A Gyvt. 44/B. § (3) bekezdés a) pontja alkalmazásában saját otthon alatt a szolgáltatást nyújtó személy életvitelszerű tartózkodására szolgáló lakást kell érteni.

(2) Ha a napközbeni gyermekfelügyelet keretében szolgáltatást nyújtó személy az életvitelszerű tartózkodására szolgáló lakásban nyújtja az ellátást, az ellátás megkezdésekor, azt követően pedig évente háziorvosi igazolással igazolja, hogy a vele közös háztartásban élő személy egészségi állapota nem veszélyezteti az ellátandó gyermeket.

(3) A napközbeni gyermekfelügyelet keretében az ellátás az Intézet szakmai iránymutatása alapján folyik.

(4) A napközbeni gyermekfelügyelet keretében szolgáltatást nyújtó személynek háromévente legalább egy alkalommal részt kell vennie az Intézet által tartott

a) szakmai továbbképzésen, vagy

b) sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó napközbeni gyermekfelügyelet esetén speciális szakmai továbbképzésen.

51/O. § (1) A Gyvt. 44/B. § (4) bekezdése szerinti napközbeni gyermekfelügyelet hálózat fenntartója a telephelyeken működő napközbeni gyermekfelügyelet keretében szolgáltatást nyújtó személyek munkáját folyamatosan figyelemmel kíséri, biztosítja számukra a szakmai tanácsadást, valamint kapcsolatot tart az ellátást igénybe vevőkkel és igényeiket figyelembe véve segíti a napközbeni gyermekfelügyelet keretében szolgáltatást nyújtó személyeket a szolgáltatások szervezésében, összehangolásában és a helyettesítés megszervezésében.

(2) A napközbeni gyermekfelügyelet hálózat fenntartója az (1) bekezdésben foglalt feladatok ellátására az általa meghatározott számban és munkarendben koordinátort alkalmaz. A koordinátori feladatokat ötnél kevesebb napközbeni gyermekfelügyelet hálózat működtetése esetén a hálózatba szervezett bármelyik napközbeni gyermekfelügyelet keretében szolgáltatást nyújtó személy is elláthatja.

51/P. § (1) A napközbeni gyermekfelügyelet feladatainak ellátására csak száraz, világos, jól szellőztethető és fűthető épület alkalmas.

(2) Az egy épületben működő napközbeni gyermekfelügyeletek közül legfeljebb három használhatja közös helyiségként a konyhát és a fürdőszobát, feltéve, hogy azok tárgyi feltételei megfelelnek az Intézet szakmai iránymutatásában foglaltaknak.

(3) Az esetleges balesetek megelőzése érdekében a gyermekek tartózkodására szolgáló helyiségeket úgy kell kialakítani, hogy azok megfeleljenek a gyermekek életkorának és ártalmaktól mentes, testi épséget nem veszélyeztető, egészséges körülményeket biztosítsanak.

(4) A szolgáltatás nyújtásával azonos időben a csoportszoba más célra nem használható.

(5) A napközbeni gyermekfelügyelet keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően biztosítani kell

a) a nevelés és gondozás feltételeit, így különösen

aa) a szülő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,

ab) a megfelelő bútorzatot,

ac) a játéktevékenység feltételeit,

ad) a szabadban való tartózkodás feltételeit; és

b) a gyermek élettani szükségleteinek és az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő étkeztetést az Intézet szakmai iránymutatásában foglaltak szerint.

(6) A saját otthonban nyújtott napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatás keretében biztosított étkeztetés családi étkeztetésnek minősül, amelyet az Intézet szakmai iránymutatásai szerint kell biztosítani.

51/Q. § (1) A Gyvt. 44/C. §-a szerinti napközbeni gyermekfelügyelet keretében biztosított gondozó tevékenységet hivatásos és társadalmi gondozó is végezhet.

(2) Az (1) bekezdés szerinti napközbeni felügyeletet biztosító személy a napi gondozási, felügyeleti tevékenységről a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 3. melléklete szerinti gondozási naplót vezeti.

(3) A napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást a szülő otthonában végző személy csak a gyermek gondozására, felügyeletére vehető igénybe.

Alternatív napközbeni ellátás

51/R. § (1) A Gyvt. 44/D. §-a szerinti alternatív napközbeni ellátások a helyi adottságoktól és lehetőségektől függően, a helyi igényekhez igazodóan, az ellátott célcsoport életkori sajátosságainak megfelelően megszervezhetőek minden, a gyermekek csoportos foglalkoztatására alkalmas épületben, így különösen közösségi, művelődési vagy ifjúsági házban, család- és gyermekjóléti szolgálatnál, iskolában, óvodában, illetve ezek önálló helyiségében, továbbá játszótereken.

(2) Az alternatív napközbeni ellátás valamely gyermekekből álló célcsoport életkori sajátosságaihoz, illetve a szülők speciális élethelyzetéhez igazodó, a gyermekek társadalmi beilleszkedését és közösségi tevékenységét elősegítő, a helyi szükségleteknek és igényeknek megfelelően változó módon, vagy rendszeres időközönként tematikus program szerint, meghatározott időtartamokra megszervezett, önálló szakmai programban rögzített tevékenység, amelynek biztosítása során kiemelt figyelmet kell tulajdonítani a szocializációnak, a korai, egyéni és csoportos fejlesztésnek, valamint a prevenciónak.

(3) Az alternatív napközbeni ellátás a (4)–(10) bekezdés szerinti formákban és tartalommal szervezhető meg.

(4) A játszótéri program szakemberek közreműködésével, folyamatos nyitva tartással szabadidős, egyéni, csoportos, közösség-, érték- és normateremtő tevékenységeket biztosít a gyermekeknek és a szülőknek.

(5) A játszóház elsősorban a játéktevékenységhez kötődő, egyéni készségeket és képességeket fejlesztő, családi nevelést segítő, illetve a szülő-gyermek kapcsolatot erősítő szolgáltatás, amelyben a szülő és a gyermek közösen vesz részt.

(6) A játszóház integratív családi játéktár szolgáltatása segíti a családokat a családi kapcsolatok harmonizálásával, a gyermekek fejlődésével, a neveléssel és életvezetéssel kapcsolatos problémák megoldásában, valamint a családi konfliktusok és a pszichés fejlődési zavarok megelőzésében.

(7) A játszóház keretében nem rendszeres jelleggel, esetenként nem az egész napos nyitva tartás teljes időtartama alatt időszakos gyermekfelügyelet biztosítható.

(8) A klubfoglalkozás az óvodán és az iskolán kívüli nevelést támogató, elsősorban sport- és szabadidős tevékenységekhez kötődő, a gyermekek, illetve szüleik hasznos időtöltését célzó szolgáltatás.

(9) A klubfoglalkozás keretében gyermekfelügyelet biztosítható azokban az időszakokban, amikor a szülő nem tudja megoldani a gyermek napközbeni felügyeletét, így különösen az óvoda és az iskola nyitvatartási idején túli időszakban, valamint az iskolai szünet időtartama alatt.

(10) Az azonos, illetve hasonló problémákkal küzdő, nehéz vagy szociálisan hátrányos élethelyzetű, különösen a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett gyermekek számára szervezett személyiségfejlesztő, valamint önsegítő vagy kortárssegítő közösségépítő tematikus csoportfoglalkozások a (4)–(9) bekezdésben meghatározott bármelyik formában megszervezhetők.

51/S. § (1) Alternatív napközbeni ellátás szervezése különösen azokban az időszakokban indokolt, amikor az iskolai napközi nem működik, illetve azon túl igény jelentkezik a gyermekek felügyeletének és együttes foglalkoztatásának, fejlesztésének biztosítására, továbbá amikor nincs tanítás az iskolákban.

(2) Az alternatív napközbeni ellátást nyújtó személyek és szervezetek együttműködnek az általuk ellátott gyermekek családjával, valamint szükség szerint az illetékes köznevelési intézménnyel, család- és gyermekjóléti szolgálattal, egyéb segítő, illetve egészségügyi vagy más szolgáltatást nyújtó személlyel, szervezettel, különösen, ha az együttműködés a gyermeket veszélyeztető körülmények, illetve helyzet felszámolására és a gyermek érdekében szükséges intézkedés megtételére vagy tevékenység megvalósítására irányul.

51/T. § Az 51/R. § (10) bekezdése szerinti foglalkozások vezetését felsőfokú végzettségű szociális vagy mentálhigiénés szakember, valamint a fejleszteni kívánt képesség tekintetében tréning-, illetve csoportvezetésre jogosultságot szerzett személy láthatja el.

(2) Az önkéntes segítők, kortárssegítők közreműködésével vagy együttes részvételével működtetett ellátásokban az önkéntesek felkészítéséről, folyamatos szakmai segítségéről és szupervíziójáról a programot működtető felsőfokú szociális alapvégzettséggel vagy mentálhigiénés végzettséggel rendelkező szakember, szupervízió esetén szupervízor útján gondoskodik.

(3) Az alternatív napközbeni ellátások közegészségügyi követelményei tekintetében az Intézet szakmai iránymutatásában foglaltakat kell alkalmazni.

(4) Nem tartoznak az alternatív napközbeni ellátások közé

a) azon intézmények által biztosított ellátások, amelyeknek kötelező alapfeladata szabadidős programok szervezése,

b) elnevezésétől függetlenül az az időszakos gyermekfelügyelet, amelyet a kereskedelmi, vendéglátó-ipari üzletben vagy kulturális intézményben a szülő tehermentesítése érdekében biztosítanak és amelyhez nem kapcsolódik gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenység.”

3. §

Az Nmr. a következő 174. §-sal egészül ki:

„174. § Szakképzettnek kell tekinteni azt a családi bölcsődében vagy napközbeni gyermekfelügyelet keretében foglalkoztatott személyt, aki 2017. január 1-jét megelőzően a családi bölcsődévé vagy napközbeni gyermekfelügyeletté átalakult családi napköziben vagy a napközbeni gyermekfelügyeletté átalakult házi gyermekfelügyeletben szakképzettnek minősült.

(2) A 2016. december 31-én a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett bölcsőde fenntartójának 2017. december 31-éig kell gondoskodnia a bölcsődei dajka munkakör bevezetéséről, és a 2016. december 31-én technikai, takarítói munkakörbe dolgozó személyek bölcsődei dajka munkakörbe történő átsorolásáról.

(3) A (2) bekezdés szerint bölcsődei dajka munkakörbe átsorolt személynek 2018. december 31-éig kell megfelelnie a *2. számú melléklet* II. Rész „I. Alapellátások” cím 2. pontjában a bölcsődei dajka munkakörhöz megállapított képesítési követelménynek.”

4. §

(1) Az Nmr.

a) *1. számú melléklete* az *1. melléklet* szerint, és

b) *2. számú melléklete* a *2. melléklet* szerint

módosul.

(2) Az Nmr.

- a) a 3. melléklet szerinti 10. melléklettel,
- b) a 4. melléklet szerinti 11. melléklettel, és
- c) az 5. melléklet szerinti 12. melléklettel

egészül ki.

5. §

(1) Az Nmr.

a) 4. § (3) bekezdésében a „bevett egyház” szövegrész helyébe a „bejegyzett egyház és a nyilvántartásba vett egyház” szöveg,

b) 2. számú melléklet I. Rész „I. Alapellátások” cím 2.B) pont 3.e) alpontjában és 2/C. pont 2.e) alpontjában a „-nevelői (OKJ)” szövegrész helyébe a „-nevelői (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő asszisztens (FOSZ)” szöveg,

c) 2. számú melléklet II. Rész „I. Alapellátások” cím 2., 3., 4. és 4/a. pontjában a „-nevelő (OKJ)” szövegrész helyébe a „-nevelő (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő asszisztens (FOSZ)” szöveg

lép.

(2) Az Nmr.

a) 3. § (2) bekezdésében az „a bölcsődei igazgatóságoknál” szövegrész helyébe az „az önálló bölcsődéknél, a bölcsődei igazgatóságoknál” szöveg,

b) 3/B. § (3) bekezdésében a „bölcsőde, a hetes bölcsőde, a családi napközi, a családi gyermekfelügyelet” szövegrész helyébe a „bölcsődei ellátás, a napközbeni gyermekfelügyelet” szöveg

lép.

6. §

(1) Ez a rendelet – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) Az 1–4. §, az 5. § (2) bekezdése és az 1–5. melléklet 2017. január 1-jén lép hatályba.

Balog Zoltán
emberi erőforrások minisztere

1. melléklet a .../2015. (... ..) EMMI rendelethez

1. Az Nmr. 1. számú melléklet „I. Alapellátások” cím 2. és 3. pontja helyébe a következő pontok lépnek:

(Ellátás)	Munkakör/fő)
„2. Bölcsődei ellátás	
2.1. Bölcsőde (csoportonként)	kisgyermeknevelő 2 fő
	Egycsoportos bölcsőde esetén a vezetői feladatokat ellátó kisgyermeknevelő heti 2 óra
	Kétszoportos bölcsőde esetén a vezetői feladatokat ellátó kisgyermeknevelő heti 4 óra
	bölcsődei dajka (bölcsődei egységenként, egy vagy két csoport esetén) 1 fő
	orvos havi 4 óra
Bölcsődénként (3 vagy annál több csoport esetén)	intézményvezető/vezető 1 fő
	gazdasági vezető, ételmezésvezető, tejkonyhavezető (létszámuk fenntartói döntés alapján kerül meghatározásra) 1 fő
	5 vagy több gyermekcsoport esetén további kisgyermeknevelő 2 fő
Sajátos nevelési igényű gyermekeket is ellátó bölcsődében	gyógypedagógus, gyógytornász, konduktor, gyógypedagógiai asszisztens (létszámuk fenntartói döntés alapján kerül megállapításra)
Egyesített bölcsődei igazgatóságokon, illetve többcélú intézmény esetén, ha korábban a bölcsődei ellátás szervezetenként egyesített bölcsődei intézményként vagy bölcsődei igazgatóságként működött	szaktanácsadó 1 fő
2.2. Mini bölcsőde (csoportonként)	kisgyermeknevelő 1 fő
	a vezetői feladatokat ellátó kisgyermeknevelő heti 1 óra
	bölcsődei dajka 1 fő
2.3. Munkahelyi bölcsőde (csoportonként)	szolgáltatást nyújtó személy 1 fő
	6 és 7 fős csoport esetén segítő személy (az Nmr.-ben meghatározottak szerint)
2.4. Családi bölcsőde	szolgáltatást nyújtó személy 1 fő
	6 és 7 fős csoport esetén segítő személy (az Nmr.-ben meghatározottak szerint)

A tervezetben foglaltak nem tükrözik a miniszter végleges álláspontját.

- 19 -

Családi bölcsőde hálózat	koordinátor (létszáma fenntartói döntés alapján kerül meghatározásra) (3–4 hálózatba szervezett családi bölcsőde esetén a szolgáltatást nyújtó személy is elláthatja a koordinátori feladatokat)
3. Napközbeni gyermekfelügyelet	szolgáltatást nyújtó személy nevelő vagy szakgondozó (hivatásos, társadalmi), vagy gondozó, vagy segédgondozó (a Gyvt. 44/C. §-a szerinti ellátás során, létszáma fenntartói döntés alapján kerül megállapításra)
Napközbeni gyermekfelügyelet hálózat	koordinátor (létszáma fenntartói döntés alapján kerül megállapításra; 3–4 hálózatba szervezett napközbeni gyermekfelügyelet esetén a szolgáltatást nyújtó személy is elláthatja a koordinátori feladatokat)”

2. Hatályát veszti az Nmr. *1. számú melléklet* „I. Alapellátások” cím 3/a. és 4. pontja.

2. melléklet a .../2015. (... ..) EMMI rendelethez

1. Az Nmr. 2. számú melléklet I. Rész „I. Alapellátások” cím 2. pontja helyébe a következő pont lép:

<i>(Ellátási forma</i>	<i>Vezetői beosztás</i>	<i>Képesítés)</i>
2. Bölcsőde		
A) Bölcsődei igazgatóság/egyesített bölcsődék	magasabb vezető	kora gyermekkor pedagógiája szakirányon szerzett neveléstudomány-szakos bölcsész (MA), ha csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA) képesítéssel is rendelkezik, csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), orvos, pszichológus, pedagógus, intézetvezető, szakoktató, védőnő vagy felsőfokú szociális alapvégzettségű személy
B) Önálló bölcsőde	magasabb vezető	1. kora gyermekkor pedagógiája szakirányon szerzett neveléstudomány-szakos bölcsész (MA), ha csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA) képesítéssel is rendelkezik, vagy 2. csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), vagy 3. a) bölcsődei szakgondozó (OKJ), b) csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), c) csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), d) csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), e) kisgyermekgondozó, -nevelői (OKJ), f) csecsemő és kisgyermeknevelő asszisztens (FOSZ), g) csecsemő- és gyermekgondozói (OKJ) végzettséggel rendelkező: intézetvezető, szakoktató, védőnő, felsőfokú szociális alapvégzettségű személy vagy pedagógus
C) Bölcsőde	vezető	1. kora gyermekkor pedagógiája szakirányon szerzett neveléstudomány-szakos bölcsész (MA), ha csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA) képesítéssel is rendelkezik, vagy csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), vagy 2. a) bölcsődei szakgondozó (OKJ), b) csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ),

c) csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ),
 d) csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ),
 e) kisgyermekgondozó, -nevelői (OKJ),
 f) csecsemő és kisgyermeknevelő asszisztens (FOSZ),
 vagy
 3. a 2. a)–f) pontja szerinti végzettség valamelyikével rendelkező:
 intézetvezető, szakoktató, védőnő, felsőfokú szociális alapvégzettségű személy vagy pedagógus, vagy
 4. a csecsemő- és gyermekgondozói végzettséggel rendelkező:
 intézetvezető, szakoktató, védőnő, felsőfokú szociális alapvégzettségű személy vagy pedagógus”

2. Az Nmr. 2. számú melléklet II. Rész „I. Alapellátások” cím 2. és 3. pontja helyébe a következő pontok lépnek:

<i>(Ellátási forma)</i>	<i>Intézményi munkakör</i>	<i>Képesítés)</i>
„2. Bölcsődei ellátás		
2.1. Bölcsőde	kisgyermeknevelő	kora gyermekkor pedagógiája szakirányon szerzett neveléstudomány-szakos bölcsész (MA), ha csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA) képesítéssel is rendelkezik, csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ), csecsemő és kisgyermeknevelő asszisztens (FOSZ), csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ); vagy ezen képesítések valamelyikével rendelkező: védőnő, pedagógus, felsőfokú szociális alapvégzettségű személy vagy gyógypedagógiai asszisztens (OKJ) - [kizárólag csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ) képesítéssel rendelkező személy esetén]
	bölcsődei dajka	a bölcsődei dajka képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyam

A tervezetben foglaltak nem tükrözik a miniszter végleges álláspontját.

- 22 -

	orvos	orvos
	gyógypedagógus	gyógypedagógus
	gyógytornász	gyógytornász
	konduktor	konduktor
	gyógypedagógiai asszisztens	gyógypedagógiai asszisztens (OKJ)
	szaktanácsadó	kora gyermekkor pedagógiája szakirányon szerzett neveléstudomány-szakos bölcsész (MA), ha csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA) képesítéssel is rendelkezik, csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), orvos, pszichológus, pedagógus, felsőfokú szociális alapvégzettségű személy, védőnő, intézetvezető, szakoktató; vagy bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő és kisgyermeknevelő asszisztens (FOSZ), vagy csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ)
2.2. Mini bölcsőde	kisgyermeknevelő	kora gyermekkor pedagógiája szakirányon szerzett neveléstudomány-szakos bölcsész (MA), ha csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA) képesítéssel is rendelkezik, csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ), csecsemő és kisgyermeknevelő asszisztens (FOSZ), csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ); vagy ezen képesítések valamelyikével rendelkező: védőnő, pedagógus, felsőfokú szociális alapvégzettségű személy vagy gyógypedagógiai asszisztens (OKJ) - [kizárólag csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ) képesítéssel rendelkező személy esetén]

	bölcsődei dajka	a bölcsődei dajka képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyam
2.3. Munkahelyi bölcsőde	szolgáltatást nyújtó személy	a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személyek képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyam
	kisgyermeknevelő	kora gyermekkor pedagógiája szakirányon szerzett neveléstudomány-szakos bölcsész (MA), ha csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA) képesítéssel is rendelkezik, csecsemő- és kisgyermeknevelő (BA), bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ), kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ), csecsemő és kisgyermeknevelő asszisztens (FOSZ), csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ); vagy ezen képesítések valamelyikével rendelkező: védőnő, pedagógus, felsőfokú szociális alapképzéssel rendelkező személy vagy gyógypedagógiai asszisztens (OKJ) - [kizárólag csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ) képesítéssel rendelkező személy esetén]
2.4. Családi bölcsőde	szolgáltatást nyújtó személy	a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személyek képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyam
Családi bölcsőde hálózat	koordinátor	a bölcsődei szolgáltatást nyújtó személyek képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyam
3. Napközi gyermekfelügyelet	szolgáltatást nyújtó személy	a napközi gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személyek képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyam
	nevelő	szociális alapképzéssel, pedagógus
	szakgondozó (hivatásos gondozó)	bölcsődei szakgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermekgondozó (OKJ), csecsemő- és kisgyermeknevelő-gondozó (OKJ), csecsemő- és gyermeknevelő-gondozó (OKJ),

A tervezetben foglaltak nem tükrözik a miniszter végleges álláspontját.

- 24 -

		kisgyermekgondozó, -nevelő (OKJ), csecsemő és kisgyermeknevelő asszisztens (FOSZ), csecsemő- és gyermekápoló (OKJ) gyermek- és ifjúsági felügyelő I. (OKJ) gyógypedagógiai asszisztens (OKJ)
	gondozó	csecsemő- és gyermekgondozó (OKJ); gyermek- és ifjúsági felügyelő I. (OKJ) pedagógiai asszisztens (OKJ) házi időszakos gyermekgondozó (OKJ) gyermek- és ifjúsági felügyelő (OKJ)
	segédgondozó	alapfokú iskolai végzettség, dajka (OKJ) óvodai dajka (OKJ)
Napközbeni gyermekfelügyelet hálózat	koordinátor	a napközbeni gyermekfelügyelet szolgáltatást nyújtó személyek képesítési előírásait meghatározó miniszteri rendeletben előírt tanfolyam”

3. Hatályát veszti az Nmr. 2. számú melléklet II. Rész „I. Alapellátások” cím 3/a. és 4. pontja.

*3. melléklet a .../2015. (... ..) EMMI rendelethez
„10. melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez*

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ORSZÁGOS ALAPPROGRAMJA

A Bölcsődei Nevelés-gondozás Országos Alapprogramjának célja (továbbiakban: Alapprogram), hogy keretet adjon a Magyarországon működő bölcsődékben és mini bölcsődékben (a továbbiakban együtt: bölcsőde) folyó szakmai munkának. Az Alapprogram tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei nevelés hagyományaival, felhalmozott értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeivel.

A jogszabályi előírások, a szolgáltatást igénybe vevők szükségletei és az intézményi adottságok alapján a bölcsődéknek helyi szakmai programot kell készíteni, amelynek meg kell felelni az Alapprogramban foglaltaknak.

A bölcsődei nevelés középpontjába a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

A bölcsődei nevelés

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermek el sajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek nem sértik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkorai intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson. A bölcsőde családbarát intézményként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

1. A bölcsődei nevelés alapvető szabályai

1.1. A család rendszerszemléletű megközelítésének szabálya

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot tekinti kiinduló pontnak. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

1.2. A koragyermekkori intervenció szemlélet befogadásának szabálya

A koragyermekkori intervenció magába foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsőde funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

1.3. A családi nevelés elsődleges tiszteletének szabálya

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

1.4. A kisgyermeki személyiség tiszteletének szabálya

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására.

1.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Éppen ezért a kisgyermeknevelő felelős szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

1.6. A biztonság és a stabilitás megteremtésének szabálya

A kisgyermek egyéni igényeitől függő adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

1.7. Fokozatosság megvalósításának szabálya

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

1.8. Egyéni bánásmód szabálya

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiinduló pontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődébe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

1.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentőségének szabálya

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

1.10. A gyermeki kompetenciaképzés támogatásának szabálya

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságuk fenntartásával, pozitív visszajelzésekkel segíteni kell a kisgyermek önműködő kezdeményezéseit. Így teremtünk biztos alapokat az egész életen át tartó tanulás folyamatához.

2. A bölcsődei nevelés feladatai

2.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsőde, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen

feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

2.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhigiénés szokások kialakítására. A prevenciós feladatok megvalósításához szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekfegyszakorvos stb.

Preventív szerepet tölthet be, az intézmény lehetőségeihez mérten például a nagymozgások gyakorlásához különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, hidroterápiás medence vagy sóterápiás, fényterápiás, hangterápiás, zeneterápiás szoba.

2.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja, a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődébe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az énérvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédkézségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más szakemberek bevonásával is.

2.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

3.1. Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánpótlás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

3.2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

3.3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

3.4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség adott, mint a szobában. Ennek lehetőségét bővíti a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata. Minél változatosabb mozgásra van lehetőség a kisgyermeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

3.5. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömelményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

3.6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

3.7. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység – az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés –, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődében: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

3.8. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés,

viráglocsolás, őszi falevelek gребlyézése, karácsonyi süteményszaggatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermek bármikor bekapcsolódhatnak és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

4. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

4.1. „Saját kisgyermeknevelő”-rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

A „saját kisgyermeknevelő”-rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtése szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermeknevelője (felmenőrendszer). A „saját kisgyermeknevelő”-rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

4.2. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja.

A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

4.3. Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsőde épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit –, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

4. 4. Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

5. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A családok támogatása a családban működő erőforrások felkutatására és támogatásra irányul, mert ez járul hozzá a családok funkciójának betöltéséhez. Ez a hozzáállás szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

5.1 A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

5.2. Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

5.3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik az időkereteknek megfelelően.

5.4. Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

5.5. A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésszereplő bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

5.6. A kisgyermekes családoknak szóló közös szabadidős programok

A közös szabadidős programok a családok támogatása, a szülői kompetencia növelése, a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében szervezett többlet lehetőségek. Több fajtájuk lehet, például: nyílt nap, gyermeknap, családi délutánok, előadás, beszélgetés neves szakemberrel a szülőket érdeklő témákról, étel-, könyv-, játékbemutató szaktanácsadással és akár vásárlási lehetőséggel egybekötve, klubjellegű családi programok. Ezek a közös élmények, hozzájárulhatnak a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítéséhez.

5.7. Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való kontrollált megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

6. A bölcsőde kapcsolatrendszere

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődék egymás közötti szoros együttműködése.

A bölcsőde és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Különös jelentőséggel bír ez a közös igazgatású integrált intézmények esetében. Mindezek szolgálják a kisgyermek érzelmi biztonságának folyamatos fejlődésének fenntartását, intézményváltásnál beilleszkedését az új környezetbe.

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek.

A bölcsődék és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődét igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

7. Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások

A bölcsőde az alapellátás elsőbbsége mellett családtámogató szolgáltatásokat szervezhet. Ilyen szolgáltatások lehetnek a játszócsoport, az időszakos gyermekfelügyelet, a gyermekhotel. Mindezeket bármely család igénybe veheti. A kisgyermek és családjaik számára nyújtott szolgáltatások esetében kiemelten fontos elkülöníteni és meghatározni az alapellátás és a szolgáltatások különbözőségeit és jellemzőit.

A jó minőségű szolgáltatás megvalósításához a megfelelő személyi és tárgyi feltételeket biztosítani kell.

Valamennyi szolgáltatási forma megvalósításánál figyelembe kell venni a bölcsődei nevelés alapelveit, különösképpen a koragyermekkori intervenció szemléletének befogadását.

A szolgáltatások működtetésénél is kiemelt jelentőségű a kompetenciahatárok betartása.

Az egyes szolgáltatások jellemzőit, az igénybevétel lehetséges módjait valamint a díjazást egyértelműen megfogalmazva, írásban kell rögzíteni.”

*4. melléklet a .../2015. (... ..) EMMI rendelethez
„11. melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez*

Jegyzék a bölcsőde, a mini bölcsőde és a munkahelyi bölcsőde kötelező minimális eszközeiről és felszereléséről

I. Általános rendelkezések

A gyermekek részére kialakított helyiség akkor megfelelő ha – rendeltetésétől függően – alapterülete lehetővé teszi legalább egy bölcsődei csoport valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti ellátását, nevelését, pihenését, öltöztetését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

A helyiséget a csoportlétszám figyelembevételével kell kialakítani. A helyiség olyan méretű és berendezésű legyen, amelyben minden egyidejűleg jelenlévő gyermek és felnőtt igénye teljesíthető.

A fűtés megoldási módjáról, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító – a II–VII. pontban fel nem sorolt további – eszközökről (pl. lábtörlő, virágállvány, színes képek) helyben, az építészeti adottságok és a szakmai program alapján kell dönteni.

A gyermekek ellátásához szükséges eszközöknek és felszereléseknek jó minőségűeknek, fertőtleníthetőknek és a gyermekek életkorához, testméretéhez igazodóaknak kell lenniük.

Az eszközöket, felszereléseket az adott csoport(ok) létszámának figyelembevételével kell beszerezni. Az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelenlévő gyermek, felnőtt igényét teljesíteni lehessen.

Amennyiben vitatott, hogy az előírt eszközök és felszerelések rendelkezésre állnak, a napközbeni kisgyermekellátás/bölcsődei ellátás szakértői tevékenység folytatására jogosult szakértő véleményét kell beszerezni.

A játszóudvar akkor megfelelő, ha alapterülete lehetővé teszi a bölcsődei gyermekcsoport egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti tevékenységét.

Elfogadható a bölcsődei játszóudvar kialakítása a többcélú intézményen belül (pl. óvoda), annak jól elkülönített részeként, amennyiben garantált, hogy azt csak a bölcsődei csoportba felvett gyermekek veszik igénybe. Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében, elfogadható a játszóudvar kialakítása az intézményen kívül, annak 50 méteres körzetében, pl. közterületen. A játszótéren a 3 év alattiak számára telepített szabványos eszközöknek is lennie kell.

Ahol a II–VII. pont a mennyiségi mutatónál a „bölcsődénként” megjelölést alkalmazza, azon a bölcsődét, mini bölcsődét, munkahelyi bölcsődét kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, és hogy hány épülete van. Ebben az esetben a helyiség a székhelyen, illetve a telephelyen (azaz minden feladatellátási helyen) is

kialakítható. A „*gyermekcsoportonként*” megjelölésen egy bölcsődei gyermekcsoportot kell érteni. A „*gyermeklétszám*” megjelölésen a bölcsőde, mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde szolgáltatói nyilvántartásba rögzített felvehető maximális gyermeklétszám értendő.

II. HELYISÉGEK/JÁTSZÓUDVAR

A kisgyermekellátást szolgáló helyiségek és a játszóudvar, terasz jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső és külső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

	A	B	C
	Helyiségek/játszóudvar	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
1.	csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	A csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint 3 m ² /fő.
2.	gyermekfürdőszoba	gyermekcsoportonként 1	A férőhelyszám figyelembevételével 2 gyermekcsoport számára közösen is kialakítható.
3.	gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	A férőhelyszám figyelembevételével 2 gyermekcsoport számára közösen is kialakítható.
4.	tároló helyiség	gyermekcsoportonként 1	Kialakítása valamennyi gyermekágy, játék, egyéb eszköz tárolására nyújtson lehetőséget. Építészeti adottságok függvényében folyosórészen vagy gyermeköltözőben kialakított tárolási lehetőség is elfogadható.
5.	akadálymentes mosdó/ illemhely (szülők számára)	bölcsődénként 1	A munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
6.	előtér/babakocsi tároló	bölcsődénként 1	A férőhelyszám figyelembevételével két gyermekcsoport számára is kialakítható. Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
7.	takarítószer raktár vagy szekrény	gyermekcsoportonként 1	

8.	játszóudvar	gyermekcsoportonként 1	Többcélú intézményben (pl. óvoda) a másik korosztály udvarrészétől elkülönítetten kell kialakítani, biztosítva, hogy azt csak a bölcsődés korúak használhassák.
9.	terasz	gyermekcsoportonként 1	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
10.	vezetői iroda	bölcsődénként 1	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
11.	kisgyermeknevelői szoba	bölcsődénként 1	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
12.	irattár	bölcsődénként 1	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
13.	felöltöző	bölcsődénként 1	Többcélú intézmény vagy munkahelyi bölcsőde esetében elfogadható a más munkaterületen dolgozókkal közös öltöző helyiség.
14.	felöltöző mosdó	bölcsődénként 1	
15.	felöltöző WC helyiség	bölcsődénként 1	
16.	felöltöző zuhanyzó	bölcsődénként 1	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
17.	felöltöző étkező	bölcsődénként 1	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
18.	főzőkonyha	bölcsődénként 1	A táplálkozástudományi és higiénés szabályok alapján is a bölcsődében célszerű főzőkonyhát működtetni. Minden olyan esetben ajánlott a kialakítása, ahol azt az épület, intézmény adottságai lehetővé teszik. Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.

19.	melegítő konyha	bölcsődénként 1	Abban az esetben fogadható el, ha az épületi adottságok nem teszik lehetővé főzőkonyha kialakítását, kivéve a mini bölcsődét és a munkahelyi bölcsődét.
20.	előkészítő (hús, zöldség)	bölcsődénként 1-1	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
21.	tálaló-mosogató	bölcsődénként 1	
22.	szárazáru raktár	bölcsődénként 1	Melegítő konyha esetén nem szükséges. Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
23.	földes áru raktár	bölcsődénként 1	Melegítő konyha esetén nem szükséges. Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
24.	ételhulladék tároló	bölcsődénként 1	
25.	mosoda	bölcsődénként 1	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
26.	szeméttároló	bölcsődénként 1	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.

III. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel.

	A	B	C
	Helyiségek/játszóudvar	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
	Csoportszoba		
1.	bölcsődei fektető	gyermeklétszám szerint 1db/fő	
2.	rácsos fa gyermekágy matraccal	gyermekcsoportonként a gyermekek életkora (csecsemő) és fejlettségi szintje szerint szükséges 1db/fő	A gyermekágy rácsávolsága 7 cm legyen.

3.	fa hempergő/elkerített szobasarak	amennyiben a gyermekek életkora (csecsemő) és fejlettségi szintje szükségessé teszi a gyermekcsoportban 1db	A fa hempergő/elkerített szobasarak ráctávolsága 7 cm legyen.
5.	gyermekszék	gyermeklétszámhoz igazodóan 1db/fő	Támla nélküli, állítható ülőmagasságú szék. Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetén lehet támlás szék, feleljen meg az életkori sajátosságoknak.
6.	gyermekasztal	gyermeklétszámhoz, korösszetételhez igazodóan	Legalább 2 db állítható magasságú, négy személyes asztal. Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetén elfogadható a hatszögletű asztal is, amennyiben az ellátott gyermekek száma ötnél nem több.
7.	fényvédő függöny/roló	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	Anyaga mosható/higiénikusan tisztítható.
8.	szőnyeg	gyermekcsoportonként 2 db	mérete: 2m x 3m
9.	nyitott játéktároló polc	gyermekcsoportonként 4 db	
10.	textil- és eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1db	Mérete, elhelyezése a csoportszoba alapterületét nem csökkentheti.
11.	kisgyermeknevelői asztal	gyermekcsoportonként 1db	Mini bölcsődénél és munkahelyi bölcsődénél nem kötelező.
10.	kisgyermeknevelői szék	felnőtt létszám függvényében	Legalább 2 db. Mini bölcsődénél és munkahelyi bölcsődénél nem kötelező.
11.	falióra, hőmérő	csoportonként 1-1 db	
12.	fedeles szeméttartó	gyermekcsoportonként 1db	
13.	gyermekheverő, szivacs, párnák	gyermekcsoportonként a létszám, életkor, építészeti adottságok szerint szükséges mennyiségben	A puhasarak elkülönülésre alkalmas kuckó kialakítását szolgálja.

14.	tálaló kocsi	gyermekcsoportonként 1db	Mini bölcsődénél és munkahelyi bölcsődénél nem kötelező.
	Gyermekfürdőszoba		
15.	törülközőtartó	gyermekcsoportonként 1 db a létszámhoz igazodó számú akasztóval ellátva	
16.	fésűtartó	gyermekcsoportonként 1 db	A gyermeklétszámnak megfelelően, saját fésű tárolásának lehetőségét biztosítva.
17.	falitükör	mosdókagylónként 1 db	
18.	állótükör	fürdőszobánként 1 db	Egész alakot mutató (30 cm x 100 cm). Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében ajánlott, de nem kötelező.
19.	rekeszes fali polc (fogmosó pohártartó)	gyermekcsoportonként 1 db, a létszámhoz igazodó pohártartóval ellátva	
20.	pelenkázó asztal	csoportonként 1 db	
21.	gyógyszerszekrény (előírás szerinti felszereléssel)	fürdőszobánként 1 db	
22.	személymérleg, magasságmérő	fürdőszobánként 1db	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
23.	ruhaszáritó (falra szerelhető)	fürdőszobánként 1 db	
24.	badella (lábpedálos)	fürdőszobánként 3 db	
25.	szemetes badella (fedeles)	fürdőszobánként 1 db	
26.	szennyestartó	fürdőszobánként 1 db	
27.	dobogó	fürdőszobánként 1 db	A gyermek illemhelyhez igazított, faanyagú, vagy műanyag mosható és fertőtleníthető legyen.
	Gyermeköltöző		
28.	gyermeköltöző szekrény (elkülönített cipőtároló lehetőséggel)	gyermeklétszám figyelembevételével	Minden gyermek számára szükséges biztosítani a saját ruha- és cipőtárolás lehetőségét.
29.	öltözőpad, szivacs	gyermeklétszám figyelembevételével	Méretük feleljen meg a különböző életkorú

			gyermekek öltözködési igényeinek.
30.	pelenkázó asztal	gyermekcsoportonként 1db	
31.	ruhafogas	gyermeköltözőnként 1 db	
32.	fedeles szemetes	gyermeköltözőnként 1 db	
33.	hirdetőtábla	gyermeköltözőnként 1 db	
	Játszóudvar/terasz		
34.	babaház	gyermekcsoportonként 1db	Két gyermekcsoport számára kialakított udvarrészen 1db biztosítása elegendő. A mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
35.	udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1db	Két gyermekcsoport számára kialakított udvarrészen 1db biztosítása elegendő. Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetén elfogadható a mobil homokozó is.
36.	takaróháló	homokozónként 1db	A homokozó használaton kívüli lefedéséhez szükséges biztosítani.
37.	mobil és fix mozgásfejlesztő eszközök	gyermeklétszám függvényében	Az eszközöknek igazodniuk kell a bölcsődés korosztály igényeihez és meg kell felelniük az előírásoknak is.
38.	árnyékoló szerkezet	terazonként, homokozónként szükség szerinti mennyiségben	Fix (falra rögzített) vagy mobil szerkezet. Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező, de ajánlott a mobil szerkezetű.
	Vezetői iroda		
39.	íróasztal és szék	1 – 1db	
40.	tárgyalóasztal, székekkel	1 – 4 db	
41.	telefon	1 db	
42.	fax	1 db	
43.	könyvszekrény/polc	1 db	

44.	iratszekrény	1 db	
45.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	

IV. EGYÉB ESZKÖZÖK, TEXTILIÁK

	A	B	C
	Eszköz/textília	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
1.	fésű, fogkefe, fogmosó pohár	gyermeklétszám szerint 1 db/fő	
2.	szappantartó	mosdókagylónként 1 -1 db	Folyékony és darabolt szappan használatához.
3.	lázmérő	gyermekcsoportonként 3 db	
4.	körömvágó olló	gyermekcsoportonként 1 db	
5.	gyermektörölköző	gyermekcsoportonként 2 db/fő	A mini bölcsődében és a munkahelyi bölcsődében nem kötelező, lehet más alternatív megoldás is (szülő viszi, vagy papírtörölő).
6.	felőtt törölköző	gyermekcsoportonként 3 db/fő	
7.	asztalterítő	gyermekcsoportonként 10 db/4 fő	
8.	etetőszalvéta/előke	gyermekcsoportonként 20 db/4 fő	
9.	takaró nagy	gyermekcsoportonként 2 db/fő	Mini bölcsődében és a munkahelyi bölcsődében elfogadható, ha a szülő viszi.
10.	takaró kicsi	gyermekcsoportonként 2 db/fő	Mini bölcsődében és a munkahelyi bölcsődében elfogadható, ha a szülő viszi.
11.	ágyneműhuzat nagy	gyermekcsoportonként 3 db/fő	Mini bölcsődében és a munkahelyi bölcsődében elfogadható, ha a szülő viszi.
12.	ágyneműhuzat kicsi	gyermekcsoportonként 3 db/fő	Mini bölcsődében és a munkahelyi bölcsődében elfogadható, ha a szülő viszi.
13.	pelenka (textil)	gyermekcsoportonként 5 db/fő	Mini bölcsődében és a munkahelyi bölcsődében nem

			kötelező.
14.	gyermek edények	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	Porcelán tányérok, bögrék, üveg poharak, evőeszközök stb.

V. A FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel.

	A	B	C
	Eszköz	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
1.	szennyes ruha tároló	2 db	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező, ha nincsen külön mosoda.
2.	mosott ruha tároló polc	2 db	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező, ha nincsen külön mosoda.
3.	mosógép	1db	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
4.	szárítógép	1db	Önálló bölcsődékben ajánlott. Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
5.	vasaló	1db	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
6.	vasalóállvány	1 db	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
7.	szárítóállvány	2 db	Mini bölcsőde és munkahelyi bölcsőde esetében nem kötelező.
8.	takarítóeszközök	minden technikai dolgozó számára elegendő mennyiségben	Lapát, seprű, felmosó szett stb.
9.	kerti munkaeszközök, szerszámok	ellátandó feladat függvényében	Ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna stb.
10.	hűtőgép	dolgozók számára 1db	
11.	porszívó	ellátandó feladat függvényében	
12.	konyhai gépek	az ellátandó	Villany/gáztűzhely/zsámoly, sütő, hűtő,

		létszám függvényében	kisgépek, stb. függően attól, hogy főző-, melegítő, vagy tálaló konyháról van szó.
13.	konyhai eszközök	az ellátandó létszám függvényében	Rozsdamentes edények, porcelán tányérok, üveg poharak, evőeszközök stb.
14.	postaláda	bölcsoédénként 1	

VI. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

A gyermekcsoportok játékkészletét a gyermekek létszámának, életkorának figyelembevételével kell kialakítani úgy, hogy minden gyermek számára jusson azonos típusú játékeszköz. Az életkor, létszám változásának függvényében a gyermekek számára kínált játékok, eszközök mindig az addig használtak tárházát bővítik.

	A	B	C
	Játékok, játékeszközök (mennyiség eszköz fajtánként)		
1.	alapijátékok (baba, labda, játszókendő, képeskönyv, mozgásfejlesztő eszköz)	gyermekcsoportonként a gyermekek létszámának megfelelő mennyiségben	Minden gyermekcsoportban rendelkezésre kell állnia. A csoportszobai és udvari eszközöket külön-külön szükséges biztosítani.
2.	különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, bábozás, barkácsolás) eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek létszámának megfelelő mennyiségben	Csoportszobai és udvari eszközöket külön-külön szükséges biztosítani.
3.	mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	Csoportszobai és udvari eszközök külön-külön.
4.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	
5.	a beszédfejlődést elősegítő játékok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	
6.	értelmi	gyermekcsoportonként	

	képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	
7.	alkotó tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	
8.	környezet megismerését segítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	

VII. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKAVÉDELMI ESZKÖZÖK

	A	B	C
	Eszköz	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
1.	ételmintás tasak/üveg	szükség szerint	Amennyiben a bölcsődében főzőkonyha működik.
2.	elsősegélyláda	bölcsődénként 1 db	
3.	gyógyszerszekrény (zárható)	bölcsődénként 1 db	Felszerelése a közegészségügyi előírások szerint.
4.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	Külön jogszabályban meghatározottak szerint.	
5.	tűzoltó készülék	Az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint.”	

A tervezetben foglaltak nem tükrözik a miniszter végleges álláspontját.

- 47 -

5. melléklet a .../2015. (... ..) EMMI rendelethez
„12. melléklet a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelethez

**A bölcsődében és a mini bölcsődében kisgyermeknevelő, bölcsődei dajka,
intézményvezető, vezető és szaktanácsadó munkakörben dolgozó személyek munkaruha
juttatásának minimumkövetelményei**

<i>Munkakör</i>	<i>Munkaruha-juttatás</i>	<i>Mennyiség (db, pár)</i>	<i>Kihordási idő (év)</i>
Kisgyermeknevelő, bölcsődei dajka	kabát	1	3
	melegítő	1	3
	munkacipő (benti)	1	1
	utcai cipő	1	3
	felsőruházat (pl. tunika, ing, póló) vagy ingruha, vagy felsőrész és nadrág vagy munkaköpeny	3	1
Intézményvezető/vezető/ szaktanácsadó	felsőruházat (pl. tunika, ing, póló), vagy ingruha, vagy felsőrész és nadrág vagy munkaköpeny	2	3
	munkacipő	1	1”